

MAGYAR KOSÁRLABDÁZÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
HUNGARIAN BASKETBALL FEDERATION

H-2040 Budaörs, Liget u. 12. | E-mail: mkosz@hunbasket.hu
Telefon/ Phone: +36 23 885 450

FIBA Statisztikusi Kézikönyv 2018

Kiadva: 2018 június

Tartalom

BEVEZETŐ	3
1 MEZŐNYKOSÁR.....	4
Példák	4
2 BÜNTETŐDOBÁSOK	7
Példák	7
3 LEPATTANÓK.....	9
Példák	10
4 ELADOTT LABDÁK	12
Eladott labdák típusai	12
Példák	13
5 GÓLPASSZ	15
Példák	15
6 LABDASZERZÉS.....	17
Példák	17
7 BLOKKOLT DOBÁS	19
Példák	19
8 SZEMÉLYI HIBA.....	21
Kiharcolt hiba.....	21
Példák	21
MELLÉKLET A – Dobások fajtái.....	22
MELLÉKLET B – Eladott labdák fajtái	24
MELLÉKLET C – Egyéb adatok	25

BEVEZETŐ

A „FIBA Statisztikusi Kézikönyv 2018” angol nyelvű kiadásában minden hivatkozás férfiként történik a játékosokra, edzőkre, hivatalos személyekre stb., de ugyanúgy a nőkre is értendő. Ez az egyszerűség kedvéért történt, kérjük ennek megértését.

A statisztikusok felelőssége rögzíteni a pályán történeteket. A kézikönyv tartalmazza a gyors és nehéz döntésekhez szükséges leírásokat, hogy ne kelljen találgatni. Olyan esetben, amiről a kézikönyv nem rendelkezik, a statisztikus legjobb tudása szerint próbálja rögzíteni.

A példákban az „A” csapat mindig a támadó, míg a „B” csapat mindig a védő szerepében tűnik fel. Minden szakaszhoz tartozik Hivatalos Magyarázat.

A jó statisztikus ismeri és érti a Kosárlabda Játékszabályait.

Fordította: Esztergályos Róbert

1 MEZŐNYKOSÁR

Dobási kísérletet (FGA – field goal attempt) kell rögzíteni egy játékosnak minden alkalommal, amikor pontszerzési céllal az élő labdát rádobja, eldobja vagy pöcizi az ellenfél kosara felé.

Sikeres dobás (FGM – field goal made) kell rögzíteni egy játékosnak minden alkalommal, amikor dobási kísérletének eredménye sikeres mezőnykosárral végződik vagy egy védő játékos általi szabálysértés (labda- és kosarakadályozás) ítélet születik.

- Dobási kísérlet a pálya bármely pontjáról elvégezhető, dobótechnikától függetlenül.
- Dobási kísérletnek számít a negyedek végi dobás is, amennyiben a játékos a hangjelzés előtt elengedi.
- Nem kell dobási kísérletként rögzíteni, ha a dobójátékos ellen szabálytalanságot követnek el és a dobás kimarad.
- Nem kell dobási kísérletként rögzíteni, ha a támadás során a támadó csapat kosarakadályozást követ el (labda- és kosarakadályozás).
- Nem kell dobási kísérletként rögzíteni, ha a dobójátékos vagy csapattársa személyi hibát vagy szabálysértést követ el mielőtt a labda elhagyta a dobójátékos kezét. Dobási kísérletként kell rögzíteni, ha a dobójátékos vagy csapattársa személyi hibát vagy szabálysértést követ el miután a labda elhagyta a dobójátékos kezét.
- Lepattanó szituációban akkor kell csak dobási kísérletet rögzíteni, ha a pöcizés a kosár felé tudatos, kontrollált. Amennyiben egy véletlen labdaérintésből kosarat szereznek, azt dobási kísérletnek, sikeres dobásnak kell tekinteni.
- Dobási kísérletnek számít az is, amikor a dobó kezét még nem hagyja el a labda, de blokkolják.

Amikor egy védő véletlen önkosarat szerez, ezt a támadó csapat pályán lévő csapatkapitányának kell bejegyezni. A pályán lévő csapatkapitánynak be kell jegyezni egy sikeres két pontos dobási kísérletet. Abban az esetben, amikor önkosarat szereznek lepattanó szituáció közben, csapat-támadólepattanót kell bejegyezni. Egyéb esetben, nem lepattanó szituáció esetén, eladott labdát kell beírni annak a védőjátékosnak, aki miatt az önkosár született.

Pontok gyorsindításból

Olyan teljes sebességgel szerzett pontok, melyek labdabirtoklás változása utáni maximum 8 másodpercben szereztek, mielőtt a felállt védelem létrejött volna. Nem számít, hogy mi volt a labdabirtoklás előtti cselekmény, sikeres vagy sikertelen dobási kísérlet, eladott labda, védőlepattanó. Gyorsindításnál nem számít a sikeres dobás pontértéke (2, 3), beleértve az akció során megítélt szabálytalanságból adódó büntetőket is (1). Számítanak továbbá a támadólepattanó után szerzett sikeresen szerzett pontok is, amennyiben a védekezés még nem állt össze.

Példák

1. A5 dobás közben B5 ellen személyi hibát vét (a) mielőtt a labda elhagyja a kezét, vagy (b) miután a labda elhagyja a kezét és a dobás sikertelen, vagy (c) miután a labda elhagyja a kezét és a dobás sikeres.

(a) Nincs dobási kísérlet; eladott labda (támadóhiba) A5; személyi hiba A5; kiharcolt hiba B5. (b) Dobási kísérlet A5; személyi hiba A5; csapat védőlepattanó B csapat; kiharcolt hiba B5. (c) Dobási kísérlet/sikeres dobás A5; személyi hiba A5; kiharcolt hiba B5.

Ha kérdéses, hogy a hiba akkor történt-e, amikor a labda már elhagyta a dobójátékos kezét, a játékvezetői ítélet segít a döntésben. Ha a hiba azt megelőzően történt, hogy a labda elhagyta volna a dobójátékos kezét, a játékvezető „támadóhibát” fog mutatni. Ha a hiba azt követően történt, hogy a labda elhagyta a dobójátékos kezét, akkor a játékvezető nem támadóhibát fog ítélni.

2. A2 mezőnydobási kísérlete után a lepattanóért küzdve B5 vétlen önkosarat szerez.

Dobási kísérlet A2; támadólepattanó A csapat; Dobási kísérlet/sikeres dobás A csapat pályán lévő csapatkapitánya.

3. A harmadik negyed vége előtt 1 másodperccel B4 védőlepattanót szerez a saját félpályáján, majd fordulásból az ellenfél kosara felé dobja a labdát (a) mielőtt megszólal a duda, (b) miután megszólal a duda.

(a) Dobási kísérlet B4; amennyiben a dobás bemegy: sikeres dobás; amennyiben a dobás kimarad: sikertelen dobás. (b) Nem kell rögzíteni a dobást. – Mindkét esetben a játékvezetők karjelzése sokat segít!

4. A1 dobási kísérlete során a labda a gyűrű és a palánk közé szorul.

Dobási kísérlet A1; csapatlepattanó annak a csapatnak, amelyik a váltakozó labdabirtoklás szerint megkapja a labdát bedobásra.

5. A negyedben B csapat elérte a csapathibákat. A1 betörése közben B5 személyi hibát vét ellene (a) mielőtt megkezdene a dobómozdulatot; (b) miután megkezdte a dobómozdulatot; (c) miután a dobás befejeződött. Mindegyik esetben a dobás kísérlet sikertelen és két büntetőt ítélnék A1 javára.

(a) személyi hiba B5; kiharcolt hiba A1. Nem kell dobási kísérletet beírni. (b) Dobás közbeni személyi hiba B5; kiharcolt hiba A1. Nem kell dobási kísérletet beírni. (c) Dobási kísérlet A1; támadólepattanó A csapat; személyi hiba B5; kiharcolt hiba A1.

6. A3 dobását B2 blokkolja mielőtt a labda elhagyta volna a kezét. Kezében a labdával visszaérkezik a talajra és a játékvezetők lépéshibát ítélnék.

Dobási kísérlet A3; blokkolt dobás B2; támadólepattanó A3; eladott labda (lépés) A3.

7. A1 passzát B1 megszerzi. B1 hosszú passzából B2 kihagyja a ziccert. Miután megszerzi a lepattanót, B2 továbbpasszol B3-nak, aki sikeres hárompontost szerez. Ekkor a védő csapat védelme még nem rendeződött.

Eladott labda (rossz passz) A1; labdaszerzés B1; dobási kísérlet B2; támadólepattanó B2; dobási kísérlet/sikeres dobás a 3 pontosról B3; gólpasz B2. A hárompontos kosár egyszerre: pont eladott labda után, pont második esélyből, pont gyorsindításból.

8. A1 dobási kísérlete után B1 lepattanót szerez. Közvetlenül a lepattanó után B1 játékost faultolja A3, a csapathibák miatt 2 büntetődobás jár. Csak 1 büntetőt dob be B1.

Dobási kísérlet A1; védőlepattanó B1; személyi hiba A3; kiharcolt hiba B1; két büntetődobási kísérlet és egy sikeres büntető B1 (NEM gyorsindításból szerzett pont).

9. A1 sikertelen dobása után B1 leszedi a védőlepattanót. Hosszú átadásából B2 próbál ziccert dobni gyorsindításból, de A2 személyi hibát követ el vele szemben, hogy megállítsa az indítást. B2 kettő büntetőre jogosult a csapathibák miatt. Mindkettő sikeres.

Dobási kísérlet A1; védőlepattanó B1; személyi hiba A2; kiharcolt hiba B2; két büntetődobási kísérlet és két sikeres büntető B2 (gyorsindításból szerzett pontok!).

10. A1 passzát B2 megszerzi. Végigvezeti a labdát a pályán, de kihagyja a ziccert amiből lepattanót szerez. Ezt követően B csapat lassít és figurából játékot hív. Később, de még ebben a labdabirtoklásban A1 kiüti a labdát pályán kívülre B3 elől. Ekkor B csapat időt kér. A támadóidő lejártakor B2 kizorított helyzetből kb. 10 méterről dob egy hárompontost.

Eladott labda (rossz passz) A1; labdaszerzés B2; dobási kísérlet B2; támadólepattanó B2; időkérés B csapat; dobási kísérlet/sikeres hárompontos dobás B2. A hárompontos kosár egyszerre: pont eladott labda után, pont második esélyből.

2 BÜNTETŐDOBÁSOK

Büntetődobási kísérletet (FTA) kell beírni egy játékosnak, ha egy játékos büntetőt dob rá, kivéve, amikor egy védőjátékos szabálysértést követ el és ez a büntető kimarad. Azért, mert nem szabad egy játékos más hibája miatt büntetni egy újabb büntetődobási kísérlettel, kivéve, ha ez a dobás sikeres volt.

Sikeres büntetődobást (FTM) kell beírni egy játékosnak, amennyiszer sikeresen végrehajt egy büntetődobást, amiért 1 pont jár.

Büntetődobás közbeni szabálysértések esetén a statisztikusnak tisztában kell lenniük azzal, hogy a játékvezetők miért, és ki ellen ítélték. A következő irányelvek szerint:

Amikor a szabálysértést a védekező csapat követi el.

- Ha a büntető sikeres, a szerzett kosár felülírja a védő szabálysértését, büntetődobást/sikeres büntetődobást kell bejegyezni a dobónak.
- Ha a büntető sikertelen, ne írjunk be büntetődobási kísérletet, mert a szabálysértés miatt újabbra lesz jogosult a dobó. A megismételt büntetődobásra ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a többire. Büntetődobási kísérlet/sikeres büntetődobás, ha bemege a dobás.

Amikor a dobó követ el szabálysértést.

- Ha a büntetődobás sikeres, a büntetőt törölni kell. Büntetődobási kísérlet a dobónak.
- Ha a büntetődobás az egyetlen vagy utolsó volt, a védőcsapat kapja meg oldalonali bedobásra a labdát. Ilyenkor csapat védőlepattanót kell bejegyezni.

Amikor a dobó játékos csapatából követ el szabálysértést valaki.

- A játékvezetők nem törlik a sikeres büntetőt, amennyiben egy támadó (nem dobó) követ el szabálysértést. Büntetődobási kísérlet/sikeres büntetődobás a dobónak.
- Ha a büntetődobás sikertelen, be kell írni. Ha ez volt az egyetlen vagy utolsó büntető, a védőcsapat kapja meg oldalonali bedobásra a labdát. Ilyenkor csapat védőlepattanót kell bejegyezni.

Egyik fenti esetben sem kell eladott labdát bejegyezni.

Ha rossz játékos dobta a büntetőket, a játékvezetők törölni fogják a büntetőket a hiba miatt.

Ha technikai hibát ítélnék a negyedek kezdése előtt, akkor a büntetődobási kísérletet vagy sikeres büntetőt az új negyedre kell beírni.

Ezekben a speciális esetekben nagyon fontos, hogy a statisztikusok a játékvezetők döntései alapján dolgozzanak és az asztalszemélyzet többi tagjával kommunikáljanak.

Példák

1. A1 büntetődobás közben B3 szabálysértést követ el. (a) sikeres a büntető vagy (b) sikertelen a büntető.

MAGYAR KOSÁRLABDÁZÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
HUNGARIAN BASKETBALL FEDERATION

H-2040 Budaörs, Liget u. 12. | E-mail: mkosz@hunbasket.hu
Telefon/ Phone: +36 23 885 450

(a) Büntetődobási kísérlet/sikeressé váló büntetődobás A1. (b) Ne írjunk be büntetődobási kísérletet A1-nek, mivel megismételtetik a dobást.

2. A5 egyetlen vagy utolsó büntetőjét dobja amikor A4 szabálysértést követ el. (a) sikeres a büntető vagy (b) sikertelen a büntető.

(a) Büntetődobási kísérlet/sikeressé váló büntetődobás A5. (b) Büntetődobási kísérlet A5; védőlepattanó B csapat. NEM szabad eladott labdát bejegyezni.

3 LEPATTANÓK

A lenti példák kivételével bármikor, amikor egy mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobás sikertelen, lepattanót kell bejegyezni. Lepattanó fogalma: az élő labda kontrollált megszerzése egy játékos vagy csapat által, amikor bedobásra jogosult egy sikertelen mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobást követően.

Lepattanó lehet támadó vagy védő. Támadólepattanónak nevezzük azt a labdabirtoklást, amikor az a csapat szerez újra labdabirtoklást, amelyik a kihagyta a mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobást.

Védőlepattanó esetében az a csapat szerez labdabirtoklást, amelyik nem kísérelt meg pontot szerezni.

Játékos általi lepattanó:

- Az első, aki birtokba veszi a labdát, még akkor is, ha a labda több kezet is érint, beleütnek, vagy a földön gurul, pattog.
- Tudatosan pöcizi a labdát a gyűrű irányába, hogy pontot szerezzen.
- Irányítottan elpöcizi, elüti a labdát egy csapattársának.
- Egy ellenfél játékosal egy időben szedi le a lepattanót, és labdabirtoklást szerez a váltakozó labdabirtoklás szabálya alapján.

Csapat általi lepattanót kell bejegyezni, ha az egyik csapat lesz jogosult a labda birtoklására:

- A labda elhagyja a pályát miután egy mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobás sikertelen úgy, hogy egy játékos se tudta birtokba venni a pályán.
- Szabálytalanságot vagy szabálysértést ítél a játékvezető egy mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobás során, mielőtt bárki birtokba veszi a labdát.
- Egy mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobást követően, amikor kettő vagy több játékos ugyanabból egyszerre fogja meg a labdát.

Nincs lepattanó:

- Kihagyott büntetődobás után, amikor a labda nem válik élővé.
- Játékrész végén, amikor a duda megszólal egy mezőny- vagy egyetlen/utolsó büntetődobás után mielőtt bárki birtokba vehetné a labdát.
- Kihagyott mezőnydobási kísérlet után, amely nem érinti a gyűrűt, a támadóidő jelzése megszólal és a játékvezető az ítéletével jelzi, hogy más játékos már nem veheti birtokba a labdát időben.

Azokban az esetekben, amikor a játékos a levegőben birtokba veszi a labdát és a pályán kívül érkezik le, ezzel eladott labdát vétene (például a lepattanó szedése közben kilép a vonalon), inkább csapatlepattanót jegyezzünk be az ellenfél csapatának (mini-labdabirtoklások megítélése).

Példák

1. Egy kihagyott dobás után a labdát egyszerre fogja meg A5 és B4.

Lepattanó A5 vagy B4 részére, függően a váltakozó labdabirtoklás szerint melyikük csapata a kedvezményezett.

2. A3 dobását követően A5 ugrik a labdáért, de elesik és elveszíti a labdát. A támadóidőt 14 másodpercre állítják. Miután A5 elveszítette a labdát, B4 szerez labdabirtoklást.

Védőlepattanó B4. Megjegyzés: Még ha ez ellentmondásra is ad okot a játékvezetők (14 másodpercre visszaállítani az támadóidőt azt jelenti A5 birtokolta már a labdát) és a statisztikusok között (védőlepattanót írni annak, aki végül birtokba vette a labdát, B4 – mini labdabirtoklás), ez a helyes döntés.

3. Egy kihagyott dobás után B4 elkapja a labdát és szinte ugyanebben a pillanatban A5 személyi hibát vét vele szemben.

A statisztikusnak el kell tudnia döntenie, hogy B4 birtokolta-e a labdát, akivel szemben szinte egyből személyi hibát vétenek. Ha igen, akkor: Védőlepattanó B4. Ha nem, akkor: Védőlepattanó B csapat.

4. A4 felugrik tempódobásra, azonban B5 úgy blokkolja, hogy a labda nem hagyja el a dobójátékos kezét. A4 visszaesik a talajra és a játékvezetők lépéshibát ítélnek.

Dobási kísérlet A4; blokkolt dobás B5; támadólepattanó A4; eladott labda A4 (lépéshiba).

5. Kihagyott dobás után a lepattanóra B2, B4 és A4 is ráfognak, a játékvezetők tartott labdát ítélnek. (a) A váltakozó labdabirtoklás szerint A csapat kapja a labdát vagy (b) a váltakozó labdabirtoklás szerint B csapat kapja a labdát bedobásra.

(a) Támadólepattanó A4. (b) Védőlepattanó B csapat.

6. A3 dobási kísérlete sikertelen és a lepattanóért való küzdelemben (a) A4 személyi hibát vét B2 ellen; (b) B1 személyi hibát vét A1 ellen; (c) B4 beleüt a labdába, amely így határvonalon kívülre kerül.

(a) Védőlepattanó B csapat. (b) Támadólepattanó A csapat. (c) Támadólepattanó A csapat.

7. A1 dobási kísérletet hajt végre közvetlenül a támadóidő lejárta előtt, amely nem érinti a gyűrűt (a) B2 megfogja a labdát közvetlenül a duda megszólalása előtt; (b) A2 megfogja a labdát közvetlenül a duda megszólalása előtt; (c) A2 megfogja a labdát közvetlenül a duda megszólalása után.

Mindegyik esetben előbb: Dobási kísérlet A1. (a) Védőlepattanó B2. (b) Támadólepattanó A2; eladott labda A csapat (24 másodperc). (c) Eladott labda A csapat (24 másodperc). Nincs lepattanó, holtlabda időszak.

8. A2 két büntetődobása közül az elsőt kihagyja.

Nincs lepattanó, mivel A2 még jogosult további büntetődobásra. Holtlabda időszak.

9. A2 mezőnydobási kísérlete után megszólal a negyed végét jelző duda, mielőtt bármelyik játékos birtokba vette volna a lepattanót.

Dobási kísérlet A2. Nincs lepattanó, holtlabda időszak.

10. A3 dobási kísérlete sikertelen amely nem érinti a gyűrűt; a labda a földön pattog, majd A5 birtokba veszi.

Dobási kísérlet A3; támadólepattanó A5.

11. A1 dobási kísérlete sikertelen. A4 küzd a lepattanóért több ellenfelével együtt, közben beleüt a labdába. A szigorított területen kívül A3 birtokba veszi a hátraütött labdát.

Dobási kísérlet A1; támadólepattanó A3.

12. A1 dobási kísérlete sikertelen. A4 küzd a lepattanóért több ellenfelével együtt, közben irányítottan A5 felé üti, aki sikeres hárompontos kosarat szerez.

Dobási kísérlet A1; támadólepattanó A4; dobási kísérlet/sikeres hárompontos dobás A5; gólpasz A4.

13. A4 dobási kísérlete sikertelen. A5 a levegőben megfogja a lepattanót, de a pályán kívül ér talajt.

Dobási kísérlet A4; védőlepattanó B csapat – mini labdabirtoklás.

14. A2 dobási kísérlete sikertelen. A3 küzd a lepattanóért, majd közvetlenül mielőtt kiesne a pályáról, a labdát nekidobja B4 lábának. A labda ezért határvonalon kívülre kerül. A bedobásra A csapat lesz jogosult.

Dobási kísérlet A2; támadólepattanó A3.

15. Sportszerűtlen hibát követően A3 kihagyja az utolsó büntetődobását.

Nincs lepattanó.

4 ELADOTT LABDÁK

Az eladott labda a támadó játékos vagy a támadó csapat által elkövetett hiba, mellyel a védekező csapat labdabirtokláshoz jut, beleértve:

- Rossz passz
- Labdakezelés / képzetlenség
- Bármilyen szabálysértés vagy támadóhiba

Eladott labdát csak a labdabirtokló csapat követhet el. Egy csapat akkor birtokolja a labdát, amikor:

- A csapat egyik játékosa birtokolja az élő labdát úgy, hogy fogja vagy vezeti azt.
- A csapat egyik játékosának rendelkezésére áll határvonalon kívüli bedobáskor.
- A csapat egyik játékosának rendelkezésére áll büntetődobáskor.
- A csapat játékosai a labdát egymás között adogatják.

Feldobás helyzet kialakulása esetén a váltakozó labdabirtoklás alapján az alábbi szituációk következhetnek be:

- Ha a támadócsapat kapja meg a labdát bedobásra a nyíl alapján: NEM kell a statisztikába bejegyezni semmit.
- Ha a védőcsapat kapja meg a labdát bedobásra a nyíl alapján: eladott labdát kell bejegyezni annak a támadónak, aki felelős az eladott labda miatt, és szerzett labdát annak a védőnek, aki kikényszerítette a hibát.

Eladott labdák típusai

Labdakezelés (Ball handling)

Labdabirtoklás elvesztése a labda tartása, vagy pattogtatás során; „jó” passz nem elkapása.

Szabálysértések (Violations)

Szabálysértés elkövetése támadó játékos vagy csapat által, pl.: lépéshiba, 3 vagy 5 másodperc, visszajátszás, pálya elhagyása, 8 és 24 másodperc. Az 5 másodperces szabálysértés bedobáskor ugyanúgy csapat eladott labda, mint a 8 és 24 másodperces szabálysértések, a többi esetben mindig a játékos a felelős az eladott labdáért.

Támadóhiba (Offensive foul)

Egy támadó játékos által elkövetett személyi hiba.

Minden technikai, sportszerűtlen vagy kizáró hiba egy labdát birtokló játékos vagy csapat által, eladott labda is egyben. Ha egy játékos a pályán követi el ezeket, akkor az ő eladott labdája, különben csapat eladott labda.

Rossz passz (Passing)

A csapat egy rossz passz következtében elveszíti a labdabirtoklást. Az eladott labdáért mindig a passzoló a felelős, kivéve, ha a statisztikus úgy dönt, hogy a passz jó volt és a passzt kapó játékos hibázott azzal, hogy nem fogta meg a labdát. Ebben az esetben neki kell beírni az eladott labdát.

Ha több, mint egy típus lehetséges, akkor meg kell határozni, hogy kinek a hibája miatt következett be az eladott labda. Pl.: Egy rossz passz során a csapattárs csak úgy tudja elkapni a labdát, ha a pályán kívülre lép. A statisztikusnak el kell tudnia dönteni, hogy mi okozta az eladott labdát. Ebben a példában a passz volt a rossz, ezért kellett kilépnie a csapattársnak. Így rossz passz (bad pass) eladott labda típust kell bejegyezni.

Néha előfordul, hogy többszörös labdaeladás / labdaszerzés szituáció következik be. A statisztikusnak el kell döntenie, hogy egy játékos vagy csapat birtokolta-e a labdát mielőtt újra elveszítette. Eladott labdánál ha kétséges, hogy volt-e labdabirtoklás, úgy kell tekinteni, mintha nem lett volna új labdabirtoklás.

Példák

1. A1 birtokolja a labdát amikor B1 elveszi tőle és labdavezetésbe kezd.

Eladott labda (labdakezelés) A1; Szerzett labda B1.

2. A2 passza határvonalon kívülre kerül.

Eladott labda (rossz passz) A2.

3. A1 jó átadását A4 kiejti, majd B4 összeszedi.

Eladott labda (labdakezelés) A4; szerzett labda B4.

4. A2 elkövet egy szabálysértést (lépéshiba, kétszer indulás, stb.) ezért az ellenfél csapat kapja meg a labdát.

Eladott labda (szabálysértések) A2.

5. A5 ellen személyi hibát ítélnék miközben csapata birtokolja a labdát (belemenés, szabálytalan elzárás stb.).

Eladott labda (támadóhiba) A5.

6. A csapat nem hajt végre dobást időben, lejár a támadóidő.

Eladott labda (szabálysértések) A csapat.

7. A2 befejezi a labdavezetést és B2 szorosan védekezik rajta. A2 nem tudja elpasszolni vagy dobni a labdát időben, 5 másodperces szabálysértést ítélnék a játékvezetők.

Eladott labda (szabálysértések) A2.

8. A1 birtokolja a labdát amikor A4 és B4 ellen kettőshibát ítélnék.

Mivel a két személyi hiba kiegyenlíti egymást, A csapat jogosult a határvonalon kívüli bedobásra mivel ők birtokolták a labdát. NINCS eladott labda. A4 és B4 részére is személyi hiba és kiharcolt hiba kerül bejegyzésre.

9. A3 tartja a labdát amikor B3 kiüti a kezéből. A3 és B3 a földön vetődve egyszerre fogják meg a labdát, feldobást ítélnék a játékvezetők. (a) A csapat jogosult a váltakozó labdabirtoklás szerint a bedobásra. (b) B csapat jogosult a váltakozó labdabirtoklás szerint a bedobásra.

(a) Nem kell semmit beírni a statisztikába. (b) Eladott labda (labdakezelés) A3, labdaszerzés B3.

10. Technikai hibát ítélnék A2 ellen (a) amikor A3 vezeti a labdát; (b) egyből, miután B5 megszerzi a labdát A3-tól.

(a) Technikai hiba A2; eladott labda A2. (b) Eladott labda (labdakezelés) A3; szerzett labda B5; technikai hiba A2; NINCS eladott labda A2 ellen, mivel a technikai megítéléskor labdát már nem birtokolta a csapata.

11. A sarokban A4-et beszorítja B5. A4, hogy mentse a menthetőt (a) lépéshibát követ el; (b) hosszú passzt próbál adni A1 felé, amit elüt B5 és B1 megfogja; (c) hosszú passzt próbál adni A1 felé, amit B1 megfog anélkül, hogy B5 beleütött volna.

(a) Eladott labda (szabálysértések-lépéshiba) A4; (b) eladott labda (rossz passz) A4, labdaszerzés B5; (c) eladott labda (rossz passz) A4, labdaszerzés B1.

12. A3 passzolni próbál A5-nek, amibe B3 beleér. A5 és B5 küzdenek a labda megszerzéséért. (a) B5 úgy tűnik, hogy birtokba veszi a labdát, amikor kilép a pályáról; (b) B5 úgy tűnik, hogy birtokba veszi a labdát, de A5 kikapja a kezéből; (c) B5 felveszi a labdát, kétszer leüti labdavezetés közben majd passzolni próbál amit A4 megszerez.

(a) Nem történt labdabirtoklás váltás, nem kell beírni semmit a statisztikába. (b) Nem történt labdabirtoklás váltás, nem kell beírni semmit a statisztikába – mini labdabirtoklás. (c) Eladott labda (rossz passz) A3; labdaszerzés B3; eladott labda (rossz passz) B5; labdaszerzés A4.

13. A1 rossz passzt ad A2 felé. A2 próbálja megmenteni a labdát, de a visszahúzott labda a védőtér felükre jut, ahol A3 megfogja. Visszajátszást ítélnék a játékvezetők.

Eladott labda (rossz passz) A1.

5 GÓLPASSZ

Minden olyan átadást gólpasszként kell rögzíteni, melyből a csapattárs közvetlenül kosarat tud szerezni.

- Passzolni egy csapattársnak, aki a szigorított területen belül van és innen kosarat szerez, az mindig gólpassz.
- Passzolni egy csapattársnak, aki a szigorított területen kívül van és leütés nélküli rádobásából pontot szerez, az mindig gólpassz.
- Passzolni egy csapattársnak, aki a szigorított területen kívül van és egy vagy több leütésből pontot szerez úgy, hogy a védőjét nem kell megvernie, az gólpassznak számít.
- Nem adhatunk gólpasszt olyankor, amikor a védőt egy-egyben, szemtől-szemben megverik, szemben a támadóval a gyűrű vonalában.
Gyengeoldali védő ez esetben nem számít. Gólpasszt kell adni a passzolónak, ha a támadó labdavezetéséből egy-egyben megveri a védőjét, ha:
 - Egyből támadja a gyűrűt a passz után ÉS
 - A védő elveszítette az egyensúlyát.

Ugyanezen elveket kell figyelembe venni gyorsindításkor, a félpályás átadásokkal.

Gólpassz jár sikeres büntetőik esetén is a passzolónak, amennyiben egy játékos, akinek passzolt, személyi hibát harcol ki dobómozdulata közben, és legalább egy büntetődobása sikeres; vagy egyből, ha a személyi hiba ellenére sikeres mezőnykosarat is szerez.

Ezekon kívül az alábbi általános szabályok is érvényesek:

- Egy gólpassz egy kosárszerzésekör.
- Csak az utolsó passz lehet gólpassz, hiába az ezt megelőző átadás alakította ki a helyzetet.
- A távolság és a dobás fajtája, nehézsége nem számít.
- Amennyiben olyan gyorsindítást követő támadás után esik a kosár amely még a saját térfélről indul, akkor az nem számít gólpassznak (coast to coast).
- Amennyiben egy játékoshoz úgy jut el a labda, hogy a védő beleüt, és nem ő volt a passz célpontja, akkor az nem számít gólpassznak.

Példák

1. A5 a védőlepattanó megszerzése után egészpályás átadást ad A4-nek aki kihagyja a ziccert, de gyorsan leszedi a lepattanóját és bedobja a kosarat.

Nincs gólpassz; kihagyott dobás és lepattanó is volt a passz és a kosárszerzés között.

2. A5 passzol A4-nek aki előbb megnézi, hogy passzolhat-e A3 befutására, majd sikeres mezőnydobást hajt végre.

Dobási kísérlet/sikeres dobás A4; gólpassz A5.

3. A5 passzol A4-nek aki leüti a labdát, hogy egyensúlyát megtalálva sikeres mezőnydobást hajtson végre.

Gólpasz A5-nek, feltéve, ha A4-et nem védték szorosan az átadás pillanatában.

4. A4 egészpályás passzt ad A5-nek aki átadja (hand-off) a labdát A3-nak, aki tiszta ziccert értékesít.

Hiába A4 átadása teremtette meg a helyzetet, nem ez volt a kosár előtti utolsó átadás. Gólpasz A5.

5. A3 passzol A5-nek akit szorosan véd B3. Dobócsel és indulócsel után egy leütésből zsákol. Amikor megkapta a labdát (a) a szigorított területen belül volt; (b) a szigorított területen kívül volt.

Dobási kísérlet/sikerés dobás A5. (a) Gólpasz A3; (b) nincs gólpasz.

6. B1 megszerzi a labdát és B2-nek passzol, aki a félpályánál a védők mögött van. Majd B2 labdavezetéssel tiszta ziccert értékesít.

Gólpasz B1.

7. Egy kihagyott dobás után A2 leszedi a védőlepattanót. Kiszabadít A3-nak a saját hárompontos vonaluk magasságába, aki gyors labdavezetéssel tiszta ziccert értékesít.

Nincs gólpasz, mivel az utolsó átadás a saját félpályán történt.

8. Egy kihagyott dobás után A2 leszedi a védőlepattanót. Egy hosszú, félpályás átadást ad A3-nak a védők mögé. (a) B3 személyi hibát követ el A3 ellen, hogy megakadályozza a gyorsindítást, de ezt sportszerűtlen hibának ítélik meg a játékvezetők. (b) B4 személyi hibát követ el A3 dobómozdulata közben, az első büntetőt bedobja, a másodikat kihagyja.

(a) Sportszerűtlen hiba B3; kiharcolt hiba A3; büntetődobási kísérlet/sikerés büntetődobás, ha bemegy valamelyik, de gólpasz NINCS. (b) Személyi hiba B4; kiharcolt hiba A3; két büntetődobási kísérlet és egy sikeres büntetődobás A3; gólpasz A2.

9. A1 az ellenfél gyűrűje alól alapvonalai bedobás közben passzol A3-nak, aki bedobja a ziccert.

Sikerés mezőnydobás A3; gólpasz A1.

10. Amint megkapja a labdát A2-től A3, dobómozdulata közben szabálytalankodnak vele szemben. A3 kihagyja az első büntetőt és bedobja a másodikat.

Két büntetődobási kísérlet és egy sikeres büntetődobás A3; gólpasz A2.

6 LABDASZERZÉS

A szerzett labdát annak a védő játékosnak kell bejegyezni, aki cselekedetével az ellenfél labdaeladásra kényszeríti. A védekező játékosnak mindenképpen érintenie kell a labdát, de nem muszáj birtokba vennie.

- Elkap vagy eltérít egy passzt.
- Elveszi a labdát az ellenfél játékosától vagy labdavezetése közben elüti tőle.
- Felveszi a szabad labdát a támadó játékos hibája után.

Nincsen szerzett labda, ha a labda holtá válik és a védő csapat jön határvonalon kívüli bedobással, még akkor se, ha egy védekező játékos kényszerítette ki a labdaeladást – NINCS CSAPATSZERZETT.

Holtlabda időszakban az egyetlen kivétel, amikor szerzett labdát lehet beírni egy játékosnak, ha ráfog egy támadó játékos egy labdára és feldobás szituációban a váltakozó labdabirtoklás alapján a védekező csapat jöhet határvonalon kívüli bedobással.

Minden védő játékos által szerzett labda esetén a támadó csapatnál eladott labdának kell szerepelnie (a fordítottja nem igaz).

Ha több, mint 1 védőjátékos vesz részt az akcióban, a szerzett labdát annak a játékosnak kell bejegyezni, aki először beleütött és kezdeményezte a labdaeladást.

Példák

1. A5 figyelmetlenül vezet labdát és elpattan tőle pont B4 elé, akinek csak meg kell fognia a labdát.

Eladott labda (labdakezelés) A5; szerzett labda B4.

2. A5 labdavezetésébe B5 belenyúl és pont B2-nek üti oda.

Eladott labda (labdakezelés) A5; szerzett labda B5.

3. A2-t szorosan fogja B2, ezért szabálysértést követ el anélkül, hogy B2 érintette volna a labdát.

Eladott labda (szabálysértések) A2; nincs szerzett labda.

4. A4 passzába belenyúl B5, ezért A5 próbálja megfogni a labdát, de csak beleér és a labda határvonalon kívülre kerül. Határvonalon kívüli bedobással jöhet B csapat ezáltal.

Eladott labda (rossz passz) A4; nincs szerzett labda.

5. A4 passzába belenyúl B5 és elpattan A5 előtt. Azonban a labdáért A5 és B2 is küzd, tartott labda szituáció alakul ki. A határvonalon kívüli bedobás joga B csapaté a váltakozó labdabirtoklás miatt.

Eladott labda (rossz passz) A4; szerzett labda B5. A5 és B2 részére nem kell írni semmit.

6. A2 passza elhagyja a játékteret.

Nem kell szerzett labdát írni; eladott labda (rossz passz) A2.

7. A1 figyelmetlenül vezet labdát és a lábáról elgurul a pálya túloldalára ahol B2 veszi birtokba.

Eladott labda (labdakezelés) A1; szerzett labda B2.

8. A kezdő feldobást A csapat üti el.

Nincs szerzett labda, mivel a feldobáskor nem birtokolta még senki sem.

9. A4 sikertelen dobási kísérlete után a labda érinti a gyűrűt, majd a földön pattog már, mire B2 birtokba veszi.

Nincs szerzett labda; dobási kísérlet A4; védőlepattanó B2.

10. A1 támadja a gyűrűt, miközben B2 a gyengeoldalról elé áll és támadó hibát harcol ki.

Eladott labda (támadóhiba) A1; nincs szerzett labda.

7 BLOKKOLT DOBÁS

Blokkolásról akkor beszélhetünk, ha egy játékos bármikor úgy ér a labdához, hogy megváltozik ezáltal a mozgása egy mezőnydobási kísérlet közben. El kell ismerni a védő játékost, ha beleér a dobásba vagy elüti a labdát. Nem számít az, hogy a labda elhagyta-e a dobójjátékos kezét.

A dobómozdulat megkezdésekor, statisztikák szerint, amikor felfelé vagy előrefelé mozdul a támadó, kosarat próbál szerezni.

A labdát levegőbe kerülés előtt elütik:

- Abban az esetben, ha a labda vállmagasság felett van, akkor: dobási kísérlet; blokk; lepattanó.
- Abban az esetben, ha a labda vállmagasság alatt van, akkor: eladott labda; szerzett labda – de csak akkor, ha a védőcsapat birtokba tudja venni a labdát, különben ha a támadócsapatnál marad a labda, nem kell beírni semmit.

Mint minden dobási kísérletkor, a blokkolt dobás után is lepattanónak kell következnie, kivéve természetesen a negyedek és a támadóidő végén.

Példák

1. A5 dobása már a levegőben van, amikor B5 beleér a labdába. Az érintés után a labda továbbra is a gyűrű felé halad, és bemegy.

Mivel a labda mozgása érdeemben nem változik meg és kosarat értek el vele, ezért B5 érintését figyelmen kívül kell hagyni. Dobási kísérlet/sikerés dobás A5; nincs blokk.

2. B5 zsákolási kísérlet közben, derékmagasságban kiüti a labdát A5 kezéből. Az elpattanó labdát B4 fogja meg.

Eladott labda (labdakezelés) A5; szerzett labda B5.

3. A5 betör a szigorított területen belülré, amikor labdavezetése közben B5 elüti a labdát, amely végül B4-hez kerül.

Eladott labda (labdakezelés) A5; szerzett labda B5.

4. A2 dobási kísérletét (a) felszálló ágban érinti B4 és a labda határvonalon kívülre kerül; (b) leszálló ágban érinti B4 és a játékvezetők labdaakadályozást ítélnék.

(a) Dobási kísérlet A2; blokk B4; támadólepattanó A csapat. (b) Dobási kísérlet/sikerés dobás A2.

5. A3 hárompontos dobási kísérletét B4 elüti. A3 egyből visszaszerzi a labdát és az újabb hárompontos dobási kísérlete már sikeres.

Hárompontos dobási kísérlet A3; blokk B4; támadólepattanó A3; hárompontos dobási kísérlet/sikerés dobás A3.

6. A2 hárompontos dobási kísérlete után a labda érinti a gyűrűt amikor B1 szabályosan elüti, hogy megakadályozza a kosárszerzést. Az elütött labdát végül A3 szerzi meg.

Hárompontos dobási kísérlet A2; támadólepattanó A3. Megjegyzés: Miután a labda érintette a gyűrűt dobás után, már nem lehet blokkolni egy dobást.

7. A1 ziccert dob, mikor már megkezdte a dobómozdulatot B1 személyi hibát vét ellene. A mozgása azonban nem törik meg és rádobja a labdát. Ekkor a gyengeoldalról B2 érkezik és a felszálló ágban lévő labdát elüti (a játékvezetők megadták volna a kosarat, ha bemegegy).

Személyi hiba B1; kiharcolt hiba A1. Más statisztikai adatot nem kell beírni, főleg nem blokkolt dobást, mivel annak feltétele lenne a sikertelen dobási kísérlet, amit nem írhatunk a személyi hiba miatt.

8 SZEMÉLYI HIBA

Hibát egy játékos a játékvezetők ítélete alapján kaphat. Egy játékos hiba lehet személyi, technikai, sportszerűtlen vagy kizáró. Csapat is kaphat hibát, ez lehet technikai vagy kizáró. Fontos különbségek vannak a hibák fajtái között, a statisztikai program alkalmas ezek megkülönböztetésére. Amikor egy edző vagy kispad kap technikai vagy kizáró hibát, ezek nem számítanak be a csapathibák közé.

A statisztikai program különbséget tesz továbbá „dobó” és „nem dobó” személyi hibák között is. Dobó hibának nevezzük, amikor a játékvezető a dobómozdulat megkezdésekor ítél személyi hibát. Amikor az egy negyedben összegyűlt csapathibák miatt büntetődobás van, akkor „nem dobó” személyi hibát kell választani a programban.

Kiharcolt hiba

Bármikor, amikor egy játékos ellen személyi hibát ítélnék, mindig van valaki, aki kiharcolja ezt a hibát. Kizáró hiba esetében, ha érintkezés miatt volt ítélet, szintén be kell jegyezni kiharcolt hibát.

Példák

1. A3 labdavezetés közben fellöki az előtte álló B2-t.

Eladott labda (támadóhiba) A3; személyi hiba A3; kiharcolt hiba B2 (nincs szerzett labda).

2. A2 fogja a labdát, amikor B2 személyi hibát vét ellene.

Személyi hiba B; kiharcolt hiba A2.

3. A1 kizáró hibát kap, mert (a) sértegeti a játékvezetőt; (b) könyökkel megüti B2-t.

(a) Kizáró hiba A1; eladott labda A1. (b) Kizáró hiba A1; eladott labda A1; kiharcolt hiba B2.

MELLÉKLET A – Dobások fajtái

Mivel a statisztikai program tudja rögzíteni a különböző dobásokat és típusaikat.

Tempó dobás (jump shot)

Olyan felugrás közbeni dobás, mikor a dobó általában az ugrásának legmagasabb pontján dobja el a labdát. Legtöbbször középtávoli, távoli és hárompontos dobásoknál használják.

Ziccerdobás vagy fektetett dobás (layup)

Olyan közeli dobás, amit nem előz meg labdavezetés. Általában a palánkot használva, de szemből közvetlenül a gyűrűre dobják. Általában alulról van a kéz a labdán és egy kézzel hajtják végre, alulról felfelé irányuló mozgással. A ziccer lehet egy gyors befejezés akkor is, amikor egy támadó közvetlenül a gyűrű alól dob kosarat.

Labdavezetéssel ziccer (driving layup)

Olyan közeli dobás, amit labdavezetés előz meg, hogy egy távolabbi pontról indulva, akár a védő játékosok mellett elhaladva, ziccet dobhasson egy játékos. Gyorsindításkor is gyakran előfordul. Általában a palánkot használva, de szemből közvetlenül a gyűrűre dobják.

Zsákolás (dunk)

Amikor egy játékos egy vagy két kézzel közvetlen közlőrl a labdát a gyűrűbe juttatja felülől, hogy a kezei a gyűrű tetejét érintik.

Visszazsákolás (putback dunk)

Amikor egy játékos a támadólepattanóért ugorva, még a levegőben zsákolja vissza a labdát a gyűrűbe akár egy, akár két kézzel, hogy a kezei a gyűrű tetejét érintik.

Pöcizés (putback tip-in)

Amikor egy játékos a támadólepattanóért ugorva, még a levegőben üti vissza úgy a labdát a gyűrűbe, általában egy kézzel, hogy újra leérkezne a talajra.

Alley-oop

Olyan dobásforma, amikor egy játékos a már levegőben lévő labdát megfogja és még a leérkezés előtt ziccet dob, vagy zsákol belőle.

Horog dobás (hook shot)

Olyan egykezes dobás, amikor a támadó a gyűrűtől távolabbi kezével, íves mozdulatot téve a feje felett dobja el a labdát.

Floating jump shot

Általában egyensúlyi helyzet nélkül, 1 lábról, akár labdavezetésből vagy leütés nélkül dobott ziccer, távolabb a gyűrűtől. Sokszor palánkra is dobják, de leggyakrabban magas ívben, a blokkolni szándékozó játékost átdobva használják ezt a típust.

Fadeaway jump shot

A támadó általában a gyűrű irányával ellentétes irányba ugrik tempó dobás közben azért, hogy a védőtől távolabb kerüljön.

Turnaround jump shot

Amikor egy játékos a gyűrűnek háttal ugrik fel dobás közben, de a levegőben már szembefordul a gyűrűvel, hogy így hajtson végre tempó dobást. Előfordulhat, hogy csak félig fordul szembe a gyűrűvel egy tempót dobó játékos a levegőben.

Step back jump shot

A támadó általában labdavezetés közben cselez úgy, hogy a védőjétől hátr lép megállása közben, hogy több helye legyen tempót dobni.

Pullup jump shot

Labdavezetés közbeni hirtelen megállással tempót dobhat egy játékos.

MELLÉKLET B – Eladott labdák fajtái

Az alábbi eladott labda típusokat különböztetjük meg:

- Rossz passz (bad pass)
- Labdakezelés/labdakiejtés (ballhandling/fumbling)
- Határvonalon kívüli labda (out of bounds)
- Lépéshiba (traveling)
- Három másodperc (3 seconds)
- Öt másodperc (5 seconds)
- Nyolc másodperc (8 seconds)
- Huszonnégy másodperc (24 seconds)
- Visszajátszás (backcourt violation)
- Támadóhiba (offensive foul)
- Technikai/kizáró hiba labdabirtoklás közben csapat által (Technical/disqualifying foul by team in possession)
- Labdaakadályozás (offensive goaltending)
- Kétszer indulás (double dribble)
- Borítás (carrying/palming)
- Egyéb (other)

MELLÉKLET C – Egyéb adatok

Ez a melléklet olyan egyéb adatok magyarázata, amelyet a statisztikai program számol/használ, ebből adódóan közvetlenül nem releváns a statisztikusok munkájához.

Idő/játszott percek (Time/minutes played)

Minden játékosnak és cserejátékosnak aki pályára lép, az alábbiak szerint számolja a program a játékidjét. A játszott perceknél csak a kerekített percek jelennek meg, a másodpercek nem:

- 1 percnél több, de 30 másodpercnél kevesebb idő lefelé van kerekítve.
- 1 percnél több, de 30 másodpercnél több idő felfelé van kerekítve.
- 1 percnél kevesebb bármennyi másodperc 1 percre van kerekítve.
- A játékos, aki csak 1 percnél kevesebbet nem játszott a maximum játszható időnél (39 perc az általában 4x10 lehetségesből), lefelé van kerekítve a játszott perce, még ha csak 1 másodpercig is volt csak cserejátékos.
- Az a cserejátékos aki nem lépett pályára „DNP” (did not play – nem játszott) jelölést kap a perc/másodperc helyett.

A statisztikák számításába azokat a játékosokat, akik nem léptek pályára (DNP), nem számolja bele a program.

Pontok a szigorított területről (points in the paint)

Minden olyan pont, amit a csapat a szigorított területen belülről mezőnydobásból szerzett. Nem számít a dobások típusa.

Pontok eladott labdából (points off turnovers)

Minden olyan pont, amit az ellenfél labdaeladását követő első labdabirtoklásból szereznek. A labdaeladás típusa és a szerzett kosár értéke nem számít, akár büntető, akár mezőnykosár is lehet.

Ez nem igaz már a második, harmadik labdabirtoklásra és egy rádobást követő védőhiba utáni időszakra.

Pontok második esélyből (Second chance points)

Minden olyan pont, ami támadólepattanó szerzése után érnek el, mielőtt a védő újra birtokba venné a labdát. A szerzett kosár értéke nem számít, akár büntető, akár mezőnykosár is lehet. Nem számít az sem, ha közben határvonalon kívülre került a labda, ha nem volt labdabirtoklás váltás közben.

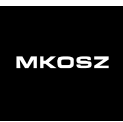
Ez nem igaz már a második, harmadik labdabirtoklásra és egy rádobást követő védőhiba utáni időszakra.

Pontok a kispadról (bench points)

Minden olyan pont, amit a kezdő játékosokon kívül szereznek.

Egyenlő állás (score tied)

Azt mutatja, mennyiszor volt a mérkőzés folyamán egyenlő az állás (0-0 kivételével).

Változás a vezetésben (lead changes)

Azt mutatja, mennyiszer változott a mérkőzés folyamán a vezető csapat kiléte.

Legnagyobb futás (largest scoring run)

Mennyi volt az a legtöbb pont egy csapat részéről, hogy közben az ellenfél nem tudott pontot szerezni.